

Maksimalna odgovornost za minimalno plačilo

Nizke plače, številne nadure, fizični in psihični napori. Varnostniki opozarjajo na vedno bolj nevzdržne razmere v panogi

MARKO KOVAČEVIČ

"Komaj čakam, da zapustim ta poklic. Dobim minimalca za veliko odgovornost. Plače zamujajo, tudi prispevkov mi delodajalec ne plačuje redno," nam pove varnostnik, ki je dobro leto zaposlen v enem od slovenskih podjetij za zasebno varovanje. Ne želi, da objavimo njegova ime in priimek. "Že tako imam dovolj problemov z delodajalcem. Nočem si še poslabšati situacije," pojasni. Kljub univerzitetni izobrazbi prejema minimalno plačo. Pri varnostnem podjetju se je zaposlil, ker kljub intenzivnemu iskanju ni dobil zaposlitve v svoji stroki. "V teh dobrih 700 evrov bruto plače so vštetni vsi dodatki. To nam je prinesel zakon o minimalni plači. Čeprav sem v preteklosti že bil zaposlen za določen čas v drugih panogah, mi trenutni delodajalec šteje le delovno dobo, ki sem si jo nabral kot varnostnik," opiše naš sogovornik.

Podobne zgodbe pripovedujejo številni varnostniki, zaposleni v slovenskih podjetjih. Po podatkih **Sindikata** komunale, varovanja in poslovanja z nepremičninami Slovenije (SKVNS) je v panogi zasebnega varovanja zaposlenih 5864 ljudi, od tega jih kar 2179 prejema minimalno plačo. Tudi tisti, ki prejema več, ne morejo biti zadovoljni. Povprečna bruto plača v panogi je 964 evrov, medtem ko je bila povprečna plača v zasebnem sektorju februarja 1548 evrov.

Delajo tudi 16 ur na dan

Nizke plače niso edini problem. Pogosto se dogaja, da so varnostniki preobremenjeni. "Delamo po 12 ur skupaj. Tudi preko te meje gre. Minuli vikend

sem delal po 16 ur, 32 ur v dveh dneh," potoži naš sogovornik. S podobnimi obremenitvami se srečujejo tudi njegovi kolegi v drugih podjetjih. "Čeprav je z zakonom določeno, da delavec, ki prejema minimalno plačo, ne sme delati več kot 174 ur, številni varnostniki mesečno opravijo tudi do 240 ur, plačajo pa jim zgolj minimalno plačo brez nadur," opozarja **Majda Marolt**, predsednica SKVNS. Da so preobremenitve v dejavnosti problem, priznava tudi nekateri delodajalci. "Predvsem pri manjših podjetjih se pogosto pojavlja, da varnostno osebje za minimalno plačo opravi precej več kot 174 ur mesečno. Pri nas spoštujemo zakonodajo. To se ne dogaja. Pri razporejanju dela imamo strogo določeno, da se spoštuje standarde, ki so z zakonom določeni," pravi **Boštjan Tancer**, namestnik predsednika uprave v podjetju Varnost Maribor, ki zaposluje okrog 1100 ljudi.

"Od lanskega oktobra delam vse praznike in večino vikendov. Za to delo dobim isto plačilo kot na običajen delovni dan, torej tri evre na uro. Naložijo mi vse vrste dela: podim narkomane in brezdomce, opravljam obhode v vsakem vremenu. Kljub dokaj rizičnemu delu sem na teh obhodih običajno sam," nam še pove varnostnik. Ali so s kršitvami delovnopravne zakonodaje, na katere opozarjajo **sindikati** in delavci, seznanjeni, smo vprašali Zbornico za razvoj slovenskega zasebnega varovanja. "Prejeli smo nekatere splošne namige, da je kršitev delovnopravne zakonodaje vse več oziroma da so razmere v zasebnem varovanju vse slabše. Konkretnih primerov, ki bi to potrjevali, pa z njihove strani še nismo prejeli," odgovarja predsednik zbornice **Branko Slak**. Po njegovi oceni je stanje v slovenskem varovanju glede na razmere in okoliščine stabilno. "Varnostna podjetja pri naročnikih uživajo zaupanje. V zasebnem varovanju prejema plačo okoli 6000 zaposlenih in je ena redkih panog, ki v tem času še zaposluje," doda Slak.

Rešitev v kolektivni pogodbi?

Pri SKVNS ocenjujejo, da bi boljše pogoje in manj izkoriščanja varnostnikom prinesla kolektivna pogodba v dejavnosti. To so že imeli, a je v začetku leta 2006 nehala veljati. "S kolektivno pogodbo bi se dorekli minimalni standardi, ki bi prinesli boljše pogoje za delavce, hkrati pa bi se preprečila nelegalna konkurenca," je pričela **Majda Marolt**.

V večjih podjetjih so z zaposlenimi sicer sklenili podjetniško kolektivno pogodbo. "V Sintalu imamo z reprezentativnim **sindikatom** koncerna že od leta 2003 sklenjeno podjetniško kolektivno pogodbo, ki jo v socialnem dialogu redno prilagajamo spremembam na delovnem področju," poudarja **Grega Zakrajšek** iz podjetja Sintal, ki je z nekaj manj kot 2000 zaposlenimi največje slovensko podjetje v panogi. Podobno so storili v Varnosti Maribor.

Boštjan Tancer pravi, da je kolektivna pogodba sicer možna, a ima v tem trenutku močna odložna pogoja. "Zaradi nesmiselnega zakona o minimalni plači so se nam izrazilo povišali stroški dela. Ne moremo si privoščiti sprememb v masi plač. Prav tako je treba zagotoviti, da se obstoječa zakonodaja v naši panogi spoštuje. Ko bodo ta pravila vsi subjekti na trgu spoštovali, se lahko začnemo pogovarjati o višjih standardih," pravi Tancer in dodaja, da so se jim stroški dela ob enakem številu zaposlenih z uvedbo zakona o minimalni plači povišali za kar 900 tisoč evrov letno. "Reprezentativnemu sindikatu smo že izrazili našo voljo po pričetku pogajanj o kolektivni pogodbi pod določenimi zapisanimi pogoji. O konkretnih zadevah, ki bi se zapisale v kolektivno pogodbo, pa je še pre zgodaj govoriti, ker se o tem še niso pričeli pogovori," pa o tej temi pravi predsednik zbornice **Branko Slak**.

S (pre)nizkimi cenami v dolgove

"Konkurenca med podjetji je huda. Ta zmanjšujejo cene, da bi bila bolj konkurenčna, kratko pa potegnemo varnostniki, ki delamo vedno več za vedno manj denarja," ocenjuje varnostnik. Po zadnjih podatkih je v Sloveniji kar 126 podjetij z licenco za zasebno varovanje. Ostre konkurence se zavedajo tudi največji, a opozarjajo, da številni ne igrajo pošteno in postavljajo dampinške cene. "Primerov nelojalne konkurence je zaradi zaostrenih gospodarskih razmer in neusmiljenega boja za preživetje veliko. To kažejo številni primeri podjetij (G7, Varnost Kranj, Varnost Koper, ...), ki so po stečaju pustila dolg predvsem zaradi nerazumno nizkih cen storitev, ki jim niso dopuščale zakonitega plačevanja zaposlenih za opravljeno delo," pravi Grega Zakrajšek iz Sintala. "Če dvignemo standarde, bomo tisti, ki spoštujemo zakonodajo, imeli še višje stroške, konkurenca, ki ne spoštuje pravil, pa bo imela samo še več manevrskega prostora za mahinacije," pa dodaja Boštjan Tancer iz Varnosti Maribor.

Kljub pogosto rizičnemu delu varnostniki prejemajo minimalno ali podpovprečno plačo.